

BÖLÜM

7

YAŞLI BİREYLE İLETİŞİM

Ayşegül ÇELİK¹

Gelişmiş ülkeler başta olmak üzere tüm dünyada ortalama yaşam süresi uzamaktadır. Yaşlı nüfusun hızla artmasıyla birlikte yaşlılığa bağlı sağlık sorunları da artmaktadır. Yaşlanma süreciyle birlikte ortaya çıkan duylarda azalma, hareket ve motor becerilerde gerileme, refleks ve tepkilerde azalma gibi fiziksel değişimler kişiler arası etkileşimi etkileyerek iletişim sorunlarına neden olmaktadır. Yaşlı bireyler sıklıkla yaşadıkları sağlık sorunları nedeniyle sağlık hizmetlerine daha çok gereksinim duymaktadır. Bu durum yaşlı bireylerin hastane başvurularını artırmaktadır. Bu nedenle sağlık bakım hizmetlerinde görev alan sağlık profesyonellerinin yaşlı bireyin özelliklerini ve gereksinimlerini göz önünde bulundurarak bakım verdikleri bireyler tarafından dinlenildikleri, anlaşıldıkları ve uygun bakımı aldıklarını hissettirecek etkili iletişim bilgi ve becerisine sahip olmaları önemlidir.

İLETİŞİM VE İLETİŞİM SÜRECİNİN ÖĞELERİ

İletişim Latince “communicatio” sözcüğünden köken alır ve *paylaşma, ortaklaşma* anlamlarına gelmektedir. Literatür incelendiğinde iletişim sözcüğünün çok sayıda tanımı ile karşılaşılmaktadır. Genel olarak iletişim “bireylerin fikir, bilgi, haber, tutum, duygu, niyet, gereksinim ve becerilerini çeşitli yollarla bir başkasına aktarma ve paylaşma süreci” olarak tanımlanabilir.

Günlük yaşamın büyük bir bölümü (günün 2/3’ü) okuma, dinleme, yazma ve konuşma gibi iletişim temelli faaliyetlerle geçirilmektedir. Sözlü ve yazılı iletişimi-

¹ Dr. Öğr. Üyesi, İzmir Bakırçay Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Onkoloji Hemşireliği Anabilim Dalı, aysegul.g.celik@gmail.com

KAYNAKLAR

1. Karadakovan A. (2014). Yaşlı Bireyle İletişim. Ayfer Karadakovan (Ed.), *Yaşlı Sağlığı ve Bakım* içinde. Ankara: Nobel Kitabevi
2. Naughton CA. Patient-centered communication. *Pharmacy*. 2018, 6(1), 18
3. Stockmann C, Gabor O, Di Vito-Thomas P, et al. The use and intended outcomes of presence: a focus group study. *International Journal of Nursing Knowledge*. 2018; 29 (1): 59-65.
4. Evde Sağlık ve Bakım Rehberi. *Yaşlılıkta İletişim* (20.07.2020 tarihinde <https://an-talyaesh.saglik.gov.tr/yazdir?352103F5031751066D624676CCA605B1> adresinden ulaşılmıştır.)
5. Çelik M, Arslan İ. Yaşlı Hasta ile İletişim. *Türkiye Klinikleri J Fam Med-Special Topics*. 2017; 8(2):132-40.
6. Hammar L, Holmström I, Skoglund K, et al. The care of and communication with older people from the perspective of student nurses. A mixed method study. *Nurse Education Today*. 2017; 52: 1-6.
7. Schroyen S, Adam S, Marquet M, et al. Communication of healthcare professionals: is there ageism? *European Journal of Cancer Care*. 2018; 27(1): 12780.
8. Harrison R, Walton M, Healy J, et al. Patient complaints about hospital services: applying a complaint taxonomy to analyse and respond to complaints. *International Journal for Quality in Health Care*. 2016; 28(2): 240-245.
9. Dickson M, Riddell H, Gilmour F, et al. Delivering dignified care: a realist synthesis of evidence that promotes effective listening to and learning from older people's feedback in acute care settings. *Journal of Clinical Nursing*. 2017; 26 (23-24): 4028-4038.
10. Ellington L, Billitteri J, Reblin M, et al. Spiritual care communication in cancer patients. *Seminars in Oncology Nursing*. 2017; 33(5): 517-525.
11. Waterworth S, Raphael D, Parsons J, et al. Older people's experiences of nurse-patient telephone communication in the primary healthcare setting. *Journal of Advanced Nursing*. 2018; 74(2): 373-382.
12. Langeard A, Pothier K, Morello R, et al. Polypharmacy cut-off for gait and cognitive impairments. *Frontiers in Pharmacology*. 2016; 7: 296.
13. Akgün M. Hastanede yatan yaşlı hastalarda iletişim güçlükleri ve sağlık çalışanlarının yaklaşımı. *Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi*. 2012; 9 (2): 51-56.
14. National Institute On Aging (2020). *Tips for Improving Communication with Older Patients*, 01.08.2020 tarihinde (<https://www.nia.nih.gov/health/tips-improving-communication-older-patients> adresinden ulaşılmıştır.)
15. Jack K, Ridley C, Turner S. Effective communication with older people. *Nursing Older People*. 2019. doi: 10.7748/nop.2019.e1126
16. Baldini R, Barbara M, Perceived disability from hearing and voice changes in the elderly Simonetta Monini, Chiara Filippi. *Geriatr Gerontol Int*. 2014; 1-9.